FUNKČNÉ JAZYKOVÉ ŠTÝLY

Funkčný jazykový štýl je charakteristický cieľavedomým výberom jazykových prostriedkov pri výstavbe textu.

Tento výber ovplyvňuje napr. daná situácia, zámer autora, obsah textu. Rozlišujeme tieto jazykové štýly:

	Hovorový	Administratívny	Náučný	Publicistický	Rečnícky	Umelecký
Cieľ	komunikovať	riadiť činnosť adresáta	poučiť a vysvetliť	informovať	vyjadriť názor, propagovať a presviedčať	vyvolať estetický zážitok
Využitie	v bežných rozhovoroch	v úradných tlačivách	v odborných a vedeckých dielach	vo všetkých typoch masovokomunikačných prostriedkov	v rečníckych prejavoch	v slovesných umeleckých dielach
Charakteristika	ústny, súkromný, expresívny, situačný, adresný	verejný, písomný, vecný, neutrálny, monologický	písomný, monologický, pojmový	písomný, aktuálny, verejný	ústny, verejný, adresný	subjektívny, expresívny, obrazný
Jazykové prostriedky	nespisovné slová, hovorové, nárečové a slangové slová, citovo zafarbené slová, frazeologizmy, krátke, často nedokončené vety	odborné názvy, značky a skratky, presné údaje, menné vyjadrovanie, trpný rod, jednoduché vety i súvetia	odborné názvy, cudzie slová, veľa podstatných mien, menné vyjadrovanie, trpný rod, príčastia, zložité vetné konštrukcie s podraď. súvetiami	neutrálne a odborné slová, aktualizované výrazy, skratky a značky, ustálené slovné spojenia, synonymá, rečnícke otázky, jednoduché vety rozvité aj súvetia	oslovenie, spisovné aj expresívne slová, obrazné umelecké prostriedky, častice, citoslovcia, antonymá, otázky, zvolania, jednoduché vety i súvetia	všetky vrstvy slovnej zásoby – básnické slová, archaizmy, historizmy, nárečové slová, metafory, epitetá, prirovnania, priama aj nepriama reč, zmena slovosledu
Mimojazykové prostriedky	mimika, gestikulácia, výrazná intonácia	ustálená forma, predtlačené formuláre	grafické členenie textu – grafy, schémy, tabuľky	grafické členenie textu – stĺpce, titulky	výrazná intonácia, gestá, mimika, kontakt s poslucháčom	rôznorodé grafické členenie textu
Slohové útvary (žánre)	rozprávanie, dialógy, spoločenská komunikácia, súkromný list, ľudová tvorba – rozprávka, báseň, pieseň	úradný list, žiadosť, vyhláška, pozvánka, zápisnica, životopis, inzerát, oznámenie, poštové tlačivá, dotazník, faktúra, vysvedčenie, správa	výklad, štúdia, referát, odborný posudok, úvaha, esej, recenzia, výťah	oznámenie, správa, reportáž, fejtón, úvodník, komentár, recenzia, interview, kritika	prednáška, referát, slávnostný prejav, diskusia, príhovor	lyrické žánre – báseň, óda, hymna; epické žánre – román, novela, poviedka, rozprávka, povesť, báj; dramatické žánre – tragédia, činohra, veselohra

Vydalo vydavateľstvo: PUBLICOM s.r.o., VYDAVATEĽSTVO – VYDAVATELSTVÍ – PUBLISHING – VERLAG, P.O.BOX 90, 971 01 Prievidza, SLOVENSKÁ REPUBLIKA, www.publicom.sk, e-mail: publicom@publicom.sk
Distribúcia pre ČESKÚ REPUBLIKU: PUBLICOM CZ s.r.o., Kunín 291, 742 53 Kunín, ČESKÁ REPUBLIKA, www.publicom.cz, e-mail: publicom@publicom.cz